

Liever een relgeneratie dan een pechgeneratie

Pechgeneratie Studeren onder het leenstelsel wás oneerlijk. We moeten ons niet stilletjes laten wegzetten als pechgeneratie, zegt [Daan van Kampen](#).

18 februari 2024 | Leestijd: 3 minuten

Een nieuw jaar, een nieuwe rente. Vanaf dit jaar betalen studenten 2,56 procent rente op hun studieschuld. Demissionair minister Dijkgraaf (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, D66) stelde vorig jaar de rente niet te zullen aanpassen: „Dit vraagt namelijk grote aanpassingen van de systemen van DUO, die op zijn vroegst per 1 januari 2026 gerealiseerd zouden kunnen worden”. En zo worden de studenten die binnen het leenstelsel studeerden, opnieuw hard getroffen. Zij worden stevast aangeduid als ‘De Pechgeneratie’; gemiddeld is hun studieschuld 13.000 euro hoger dan die van studenten buiten het leenstelsel.

Ik ben deel van deze generatie. En ik vraag mij af waarom ‘pech’ aan ons is gekoppeld. Pech suggereert, zoals [Ilse Meijer vorig jaar in NRC schreef](#), dat het ons is overkomen. Maar wat is ons overkomen? Waarom is dit ons overkomen? En kunnen we daar nog wat aan doen?

Een van onze opties om de misgelopen basisbeurs te compenseren, is het verkopen van tijd. Even een rekensom. Met een minimumuurloon van 14 euro moeten we 940 uur extra werken om onze schuld op het niveau te houden van studenten buiten het leenstelsel. De Vrije Universiteit Amsterdam schrijft op haar website dat een studie in totaal 1.680 uur per jaar omvat. Dat is een studielast van gemiddeld 42 uur per week. De 940 uur extra werk is 14,5 procent op een totale studieduur van 4 jaar – dat alles, nogmaals, om met dezelfde schuld en diploma te eindigen als de andere generaties.

We ontvangen uiteindelijk een compensatie voor het leenstelsel van ongeveer 1.400 euro, die direct van onze schuld wordt afgetrokken. Deze tegemoetkoming van de overheid zijn we direct weer kwijt aan de fors gestegen rente op onze schuld. Met de huidige rente betaalt een student op de door het leenstelsel gemiddelde extra opgelopen schuld van 13.000 euro, alleen al ruim 1.700 euro aan rente.

We betalen fors voor massaal onderwijs

Het leenstelsel is echter niet de enige reden waarom we een pechgeneratie worden genoemd. Voor universiteiten staat geld verdienen tegenwoordig op één. [Hoogleraar Ronald van Raak schreef in NRC al eens](#) dat universiteiten het maken van rendement en het streven naar efficiëntie steeds belangrijker vinden. Volgens hem gaat het publiceren van veel artikelen om onderzoeksgeld binnen te halen, ten koste van de wetenschappelijke integriteit. Deze geldgedreven mentaliteit wordt verder versterkt doordat universiteiten voor elk afgestudeerde student betaald krijgen. [Het niveau van de studie verlagen om zoveel mogelijk studenten binnenboord te houden, is financieel gunstiger dan studenten uitdagen en afvallers accepteren.](#)

We kijken graag kritisch naar beslissingen van de oudere generaties. Meestal gaan die beslissingen niet over ons, dus geven we onze mening, en daar blijft het bij. Maar eens in de zoveel tijd worden er dingen beslist die direct betrekking hebben op de studenten. Dit leidde in het verleden vaak tot protesten en actie vanuit de studentengemeenschap.

In 1968 werd de Sorbonne bezet door Franse studenten tijdens de Parijse studentenrevolte, wat resulteerde in conflicten met de politie. In Nederland hebben studenten gedurende de twintigste eeuw een paar keer het Maagdenhuis bezet. Het opvallende verschil tussen de Nederlandse manier van protesteren en die in de rest van Europa, is dat deze bezettingen, afgezien van een gedwongen ontruiming, relatief vreedzaam verliepen. Desondanks werd er naar de Nederlandse studenten geluisterd, wat leidde tot veranderingen.

Ook vanuit 'de pechgeneratie' is er protest geweest. We laten ons zo nu en dan horen, schrijven wat opiniestukken, gaan op een door de autoriteiten aangewezen veld staan met protestborden. Het Maagdenhuis is tot nog toe veilig gebleven van onze onvrede. Laten we ons misschien te braaf terzijde schuiven als pechgeneratie?

Praten we niet luid genoeg, zijn de besluitnemers gestopt met lezen, of zijn we te veel gewend geraakt aan mensen die op het Malieveld staan? We verdienen de titel pechgeneratie, omdat we onszelf niet voldoende hebben laten horen. We accepteren ons zwaar gestandaardiseerde onderwijs in onze collegezalen, de hoge studieschuld, en zeggen niets tegen de verantwoordelijken. We tackelen de bal precies volgens de regels, waardoor er alsnog een tegendoelpunt volgt. Wordt het tijd dat we de gele kaart incasseren?

De wraakgeneratie: AOW afschaffen

Laten we in actie komen. Dan worden we de 'wraakgeneratie'. Eerst schaffen we de AOW af, van 2032 tot 2042, om deze daarna volledig te herstellen met het argument dat het geld geïnvesteerd zou worden in betere ouderenzorg voor mensen die na 1975 zijn geboren.

Of we worden we de 'Scandinavische generatie', omdat we massaal vertrekken naar onze goed georganiseerde noorderburen als gevolg van een volledig gebrek aan vertrouwen in de Nederlandse staat?

Of handelen we nu, draaien we de Nederlandse vlag een kwartslag en gaan we met Franse mentaliteit de straat op om dingen in brand te steken tot we ons zin krijgen?

Laten we onze naam veranderen.

Een versie van dit artikel verscheen ook in [de krant van 19 februari 2024](#).